

Vårgårda kommun

**Plan mot kränkande behandling och
likabehandlingsplan för Fridhemskolan och
Fridhemskolans fritidshem
Läsåret 2014-15**

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	s 2
1 Vision	s 3
2 Uppdraget	s 3
3 Definition	s 3
4 Delaktighet och inflytande	s 3
5 Utvärdering	s 4
6 Främjande arbete	s 4
7 Förebyggande arbete	s 6
7.1 Förebyggande arbete	s 6
7.2 Kartläggning och analys	s 6
7.3 Utvärdering av läsåret 2013-2014	s 7
7.4 Identifierade riskområden läsåret 2013-14	s 7
7.5 Förebyggande arbete 2014-15	
8 Åtgärdande arbete	s 8
8.1 Åtgärder vid kränkande behandling elev-elev	s 8
8.2 Åtgärder vid kränkande behandling vuxen-elev	s 8
9 Rutiner för hur elever och deras vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	s 9

Bilagor

Fridhemskolans ordningsregler

Blankett för dokumentation av kränkande behandling

1 Vision

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla mot varandra i en anda av gemenskap.

§ 1 FN-deklarationen om mänskliga rättigheter

2 Uppdraget

Vårt uppdrag är:

- ↳ Att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter
- ↳ Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- ↳ Att upptäcka, utreda och vidta åtgärder angående ovanstående

Vi baserar vårt uppdrag med hänvisning till:

Skollagen (2010:800) kapitel 6, §§ 7 och 8 Skyldigheter att förebygga och förhindra kränkande behandling samt Plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen 2008:567 1 kapitel Inledande bestämmelser, 2 kapitel Förbud mot diskriminering och repressalier och 3 kapitel Aktiva åtgärder.

3 Definition

(enligt Skolverkets Allmänna råd 2012)

↳ **Diskriminering**

innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

↳ **Trakasserier**

är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

↳ **Kränkande behandling**

är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

4 Delaktighet och inflytande

Skolan

Barn och elever skall delta i framtagandet av planen i skolan genom diskussion i klassråd och elevråd. Arbetslagen deltar via sitt dagliga arbete och vid arbetsplatsträff. Föräldrarna deltar via utvecklingssamtal och enhetsrådet.

Fritidshemmet

Barn och elever skall delta i framtagnandet av planen på fritidshemmet genom diskussion i fritidsrådet. Arbetslagen deltar via sitt dagliga arbete och vid arbetsplatsträff. Föräldrarna deltar via det dagliga arbetet, vid utvecklingssamtal och enhetsrådet.

5 Utvärdering

Skolan

Planen skall vara ett levande verktyg och den skall årligen upprättas efter utvärdering av läsåret på klassråd och på elevråd. Synpunkter som kommit upp i Elevhälsans arbete tas också tillvara i utvärderingsarbetet. Elevenkäten finns också som underlag för planen.

Fritidshemmet

Planen skall vara ett levande verktyg och den skall årligen upprättas efter utvärdering av läsåret.

6 Främjande arbete

Skolan

Skolan ska främja förståelse för alla människor och förmåga till inlevelse. Det främjande arbetet ska omfatta de sju diskrimineringsgrunderna. Skolan ska vara en plats där alla känner sig respekterade. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter för alla ska genomföras utan att det föranses av något särskilt problem.

Det främjande arbetet ska ingå i det systematiska miljöarbetet. Arbetet ska utgå från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. All personal ska medverka till att utveckla barnens och elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen.

Personalen ska analysera och skaffa sig kunskap om vad som står för trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa för barn och elever genom att beskriva hur den egna verksamheten ska vara för att upplevas som en plats där alla respekteras.

1. Främja likabehandling av pojkar och flickor

Att ge pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme i verksamheten

Att ha med genusperspektivet vid undervisning, inköp och aktiviteter. Ansvarig: Lärare

2. Främja likabehandling oavsett könsidentitet eller könsuttryck

Prata om transfrågor och normer kopplade till det.

3. Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Belysa rasismens idéhistoria

Belysa behandlingen av nationella minoriteter i Sverige, både historiskt och i nutid.

Ansvarig: undervisande lärare i SO-ämnena

4. Främja likabehandling oavsett religion eller trosuppfattning

Säkerställa att elever och anställda som praktiserar olika religioner bemöts på lika villkor.

Personalen bör ha kännedom om när olika högtider firas i de religioner som finns representerade bland eleverna.

5. Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Göra skolmiljön och undervisningen tillgänglig för elever med olika funktionshinder.

6. Främja likabehandling oavsett sexuell läggning
Genom att använda böcker som belyser olika typer av familjebildningar och genom att undervisa om reformer berörande homo- och bisexuellas rättigheter i samhällskunskapen.
Ansvarig: Lärare
7. Främja likabehandling oavsett ålder
Ge barn i olika åldrar lika stort utrymme i verksamheten och ansvar efter ålder och mognad.
Ansvarig: All personal.
Skapa aktiviteter där elever i olika åldrar umgås och samarbetar, t ex i faddersystemet.
8. Främja trygghet och trivsel för alla
Genom att bedriva EQ-arbete. Eleven ska ha möjlighet att känna sig delaktig och nyfiken, skaffa sig goda kamratrelationer, känna trivsel i skolan och bygga nära relationer till vuxna.
Arbetet med EQ ska bedrivas regelbundet.
Ansvarig: Alla personal.

Fritidshemmet

Fritidshemmet ska främja förståelse för alla människor och förmåga till inlevelse. Det främjande arbetet ska omfatta de sju diskrimineringsgrunderna. Skolan ska vara en plats där alla känner sig respekterade. Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter för alla ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem.

Det främjande arbetet ska ingå i det systematiska miljöarbetet. Arbetet ska utgå från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. All personal ska medverka till att utveckla barnens och elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen.

Personalen ska analysera och skaffa sig kunskap om vad som står för trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa för barn och elever genom att beskriva hur den egna verksamheten ska vara för att upplevas som en plats där alla respekteras.

1. Främja likabehandling av pojkar och flickor
Ge pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme i verksamheten
2. Främja likabehandling oavsett könsidentitet eller könsuttryck
Prata om normer kring kön.
3. Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet
Medvetenhet vid val av litteratur
4. Främja likabehandling oavsett religion eller trosuppfattning
Barn som praktiserar olika religion bemöts på lika villkor. Kunskap om när högtider firas i de religioner som finns representerade på fritidshemmet.
5. Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning
Göra miljön tillgänglig för elever med funktionshinder.
6. Främja likabehandling oavsett sexuell läggning
Att använda böcker som belyser olika typer av familjebildningar eller olika minoriteter.

7. Främja likabehandling oavsett ålder
Erbjuda aktiviteter mellan avdelningarna.
8. Främja trygghet och trivsel för alla
Barnet ska ha möjlighet att känna sig delaktig och nyfiken, skaffa sig goda kamratrelationer, känna trivsel i fritidshemmet och bygga nära relationer till vuxna. Ansvarig: All personal.

7 Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifieras som riskfaktorer. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling skall prägla verksamheten. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

7.1 Förebyggande arbete i skola och fritidshem

- ✎ Alltid nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling!
Ansvarig: All personal som verkar inom våra verksamheter
- ✎ Ordningsregler skall finnas på skola och fritidshem och ska vara väl kända av elever och vårdnadshavare. Ansvarig: Rektor
- ✎ Personal, vårdnadshavare, barn och elever skall vara väl insatta i planen mot kränkande behandling och likabehandlingsplanen. Ansvarig: Rektor
- ✎ Planen ska finnas tillgänglig på hemsidan. Ordningsregler sänds hem. Planen ska lyftas på informationsmöten och enhetsrådsmöten varje höst och delas ut i samband med dessa möten. Den ska också tas upp i samband med inskolningssamtal/utvecklingssamtal i skolan och på fritidshemmet. Ansvarig: arbetslagen.
- ✎ Pedagog/personalen är ledare i klassen och i fritidshemmets barngrupp.
Ansvarig: Enskilda pedagoger/personal
- ✎ Konflikter skall om möjligt lösas på plats och skyndsamt.
Ansvarig: Den personal som har varit närvarande
- ✎ Viktigt att arbeta med skyddsfaktorer såsom hög känsla av samhörighet, goda kamratrelationer, hög trivsel i skolan och på fritidshemmet, nära relationer till vuxna. Fadderverksamhet mellan olika grupper finns. Åldersblandade grupper används vid temaarbete och friluftsdagar samt på fritidshemmet under loven. Ansvarig: All personal

7.2 Kartläggning och analys

En kartläggning genomförs varje läsår. Den ligger till grund för nästa års plan och består av elevenkät och kartläggning av skolans miljöer. Frågan om kränkningar ska tas upp i samband med utvecklingssamtal löpande under läsåret. Planen utvärderas på klassråd och elevråd. Resultaten sammanställs av rektor och analyseras tillsammans med arbetslagen.

7.3 Utvärdering av förebyggande och åtgärdande arbete 2012-13

Skolan

Enkäten ”hur är det i skolan just nu” genomfördes vecka 24 i alla klasser. Planen mot kränkande behandling har lyfts i klasserna varje termin. Klasser har arbetat med EQ, värderingsövningar, hur man är som kompis samt frågor om respektfullt bemötande. Elever är medvetna om likabehandlingsplanen, men den är abstrakt och svår att greppa för många, och måste brytas ner i konkreta frågor. Ordningsreglerna men efterlevnaden skiljer mellan klasser. Det är av vikt att hela skolan följer de regler som finns, och det är bra att man tolkar och bryter ned dem på klassnivå så de förstås av eleverna. Fortfarande menar eleverna att det förekommer fult språk i klasserna, särskilt år 4-6.

Idrottslärare har funnits med i omklädningsrummen, och i enkäter och samtal finns de inte längre med som en otrygg plats. Inte heller busskön pekas ut som otrygg plats, och ej heller kullarna. Vuxna har funnits med ute på rasterna, men missar ibland att ta en lov runt cykel- och bilparkering. Eleverna har följts till slöjden i början av terminen.

Konflikter uppstår under fotbollsspel och vid de platser där vuxna inte är närvarande, t ex kapprum och utgång mot skolgårdar. Det gäller i större utsträckning åk 4-6 än 1-3. Eleverna vill gärna att vuxna ska ingripa i konflikterna och lösa dem. Vi behöver prata mer med eleverna om hur man löser konflikter och rimliga förväntningar på vuxeninblandning. Kurator har under året lagt mycket tid på konfliktlösning i klass 6.

Klasserna på skolan har träffats genom faddersystem (lågstadiet möter mellanstadiet) och det har slagit mycket väl ut och ska fortsätta utvecklas. Att lära känna varandra på skolan är en trygghetsfaktor och trivsselfaktor.

Nästan alla elever uppger att de har vuxna som lyssnar på dem. Upplevd trygghet i klass 5, en av mätpunkterna, ligger över målet på 95 %.

Fritidshemmet

Fritidshemmet har arbetat med konfliktlösande samtal vid behov. Man har blivit bättre på att uppmärksamma och dokumentera kränkningar. Hjortronet har arbetat med ”Hitta Vilse i skolan” som vilar på läroplanens värdegrund och som var målet efter förra utvärderingen. Genusperspektivet finns med i arbetet med att ”stärka och dämpa” barnen i de dagliga aktiviteterna på avdelningarna. Avdelningen Jordgubben arbetar utifrån ett genusperspektiv när aktiviteter planeras.

7.4 Identifierade riskområden vårterminen 2014 Skolan och fritidshemmet

- ❖ Fotbollsspel på skolrasterna
- ❖ Kapprum
- ❖ Utgångarna från klassrummen
- ❖ Eleverna klass 4-6 upplever inte att alla elever behandlas lika.
- ❖ Nedsättande ord, svordomar och könsord, förekommer mellan elever.

7.5 Förebyggande arbete läsåret 2014-2015

- ❖ Alla vuxna måste reagera på nedsättande, kränkande kommentarer i alla situationer.
- ❖ Samtal i olika ämnen och teman om allas lika värde och hur vi uppträder mot varandra.
- ❖ Lärare följer med sina elever till och från slöjden efter klassens mognad och behov, dels för

- att visa på en trafiksäker väg och dels för att vara vaksam på eventuella kränkningar.
- ❖ Idrottsläraren är med i omklädningsrum i början av terminen och därefter stickprovskontroller.
- ❖ Rastvärdarna ska cirkulera på skolgården.
- ❖ Anordna friluftsdagar och temadagar med åldersblandade grupper.
- ❖ Faddersystem mellan klasserna 1-4, 2-5, 3-6. F-klassen och åk 1 samarbetar också genom bland annat storsamlingar, teman samt aktiviteter i skogen varje vecka.
- ❖ Samtal med eleverna om vad ett vårdat språk innebär och hur man känner sig när man upplever sig kränkt.
- ❖ Uppmärksamma FN-dagen genom ”barnrättsvecka”
- ❖ Fair-play arbete på idrotten kring uppträdande på fotbollsplanen.

Åtgärdande arbete 2014-15 Fritidshemmet (F) och skolan (S)

- Reagera på när dåligt språk förekommer i kön till matsalen vid mellanmålet S+F
- Reagera på när nedsättande ord förekommer mellan eleverna S+F
- Vid utelek vara observant på kullarna. S+F
- Vuxna finns med på rasterna och är observanta på kapprum och fotbollsplaner S
- Klass 4-6 ska arbeta med vad begreppet likabehandling står för och vad som ligger bakom att man inte uppfattar en likabehandling S
- Regler, förhållningssätt och förväntningar på fotbollsspel arbetas igenom S
- Konfliktlösning – metoder och förväntningar S

8 Åtgärdande arbete

Det åtgärdande arbetet kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Åtgärdande arbete ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn/elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt samt innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

8.1 Åtgärder vid kränkande behandling elev-elev.

- 🔪 Vid indikation på att kränkning skett ska alltid ansvarig klasslärare/handledare kontaktas. Ansvarig: All personal
- 🔪 Samtal ska omgående ske med den kränkta och eventuella vittnen för att få en bild av vad som hänt. Ansvarig: Involverad personal och klasslärare/handledare
- 🔪 Samtal ska ske med den eller de som kränkt samt indirekt inblandade elever. Ansvarig: Involverad personal och klasslärare/handledare.
- 🔪 Rektor skall alltid skyndsamt informeras om vad som inträffat.
- 🔪 Kontakt tas skyndsamt med hemmen för information om vad som hänt samt vilka åtgärder som vidtagits. Ansvarig: Ansvarig lärare
- 🔪 Det fortsatta arbetet i ärendet utgår från blanketten ”Dokumentation av diskriminering, och kränkande behandling”.
- 🔪 Skolan förvisar sig om att kränkningen upphör Ansvarig: Lärare och rektor

- ↳ Regelbunden uppföljning under den närmaste tiden samt stöttning av den kränkta. Även den som kränkt behöver stöd och hjälp. Ansvarig: Ansvarig lärare och elevhälsoteamet.
- ↳ En bedömning görs ifall ärendet skall anmälas till socialtjänst eller polis. Ansvarig: Rektor
- ↳ Alla åtgärder skall dokumenteras på en gemensamt framtagen blankett.
- ↳ Rektor informerar huvudmannen.

8.2 Åtgärder vid kränkande behandling vuxen-elev.

- ↳ Vid indikation på att kränkning skett skall alltid rektor kontaktas. Ansvarig: All personal
- ↳ Samtal omgående med den kränkta och andra inblandade för att få en bild av vad som hänt. Ansvarig: Rektor
- ↳ Samtal med den eller de som kränkt samt indirekt inblandade. Ansvarig: Rektor
- ↳ Kontakt tas skyndsamt med hemmen för information om vad som hänt samt vilka åtgärder som vidtagits. Ansvarig: Rektor
- ↳ Om kränkningarna bedöms vara av allvarlig natur skall mer formella åtgärder tillgripas. Rektor anmäler ärendet till verksamhetschefen och personalchefen. Berörd person informeras om anmälan. Information till huvudmannen. Ansvarig: Rektor
- ↳ Rektor och verksamhetschef/personalchef träffar berörd anklagad som erbjuds möjlighet att ta med facklig representant. Om inte den anklagade är fackligt ansluten, kan denne ta med någon annan person. Ansvarig: Verksamhetschef
- ↳ Åtgärder som, vad gäller anställda, kan komma ifråga till följd av en formell anmälan utgörs av:
 - Förflyttning inom anställningsavtalet.
 - Disciplinpåföljd i form av skriftlig varning (AB 05 § 11).
 - Avstängning (AB 05 § 10 - 11 §).
 - Omplacering eller uppsägning (LAS 7 §, AB §§ 33-34).
 - Avskedande (LAS 18 §).

Ansvarig: Verksamhetschef

9 Rutiner för hur elever och deras vårdnadshavare anmäler diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Elev som känner sig kränkt eller trakasserad eller vårdnadshavare som får kännedom om att någon elev upplever sig utsatt, ska omgående ta kontakt med ansvarig lärare för eleven eller någon i Elevhälsan.

Kontaktpersoner för Fridhemskolan

Ulrika Englund, rektor	tel 600 867, 0709-16 56 32
Anneli Hermansson, kurator	600 919
Mimmi Kemper, lärare	600 920
Anna Sandin specialpedagog	600 927

Helen Frick, specialpedagog 600 927
Berith Svensson, skolsköterska 600 925

Ulrika Englund, rektor

Fastställt i
Elevrådet 2014
Arbetsplatsträff 2014-08-15
Enhetsrådet 2014

Länktips:
www.skolverket.se
www.do.se (Diskrimineringsombudsmannen)
www.skolinspektionen.se/BEO (Barn- och elevombudsmannen)
www.bris.se